

Студијски програм: Јавна управа, локална самоуправа и јавне политике
Назив предмета: Политика образовања, технолошког и одрживог развоја
Наставници: доц. др Марко Тмушић, проф. др Веран Станчетић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: без услова
<p>Циљ предмета</p> <p>Савремене <i>економија знања и економија искуства (knowledge and experience economy)</i> истичу знање, креативност и иновативност као најважније компаративне предности за развој неког друштва. Циљ ове дисциплине је да осветли употребљивост и примењивост знања које омогућава образовни систем (пре свега високо образовање и истраживања) те компаративне предности које ова развојна стратегија доноси. Истражиће се концепти америчког и реформисаног европског система (Болоњска реформа) којима се наглашава значај примене знања, укључивање организација за чије потребе се образују кадрови у креирање образовних програма (осетљивост на потребе тржишта рада), веће партиципације студената и истраживача у образовању (активан приступ како детерминанта развоја предузетничке културе), као и ефекти који су остварени оваквом развојном стратегијом.</p> <p>Овај курс ће се бавити анализом односа између образовања, као процеса стварања знања и економског (технолошког и одрживог) раста и развоја, у погледу материјалног и нематеријалног благостања друштва, са циљем да се идентификују потенцијални проблеми који представљају препреку датог друштва да максимизира корист од улагања у стицање знања.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће након успешно завршеног курса овладати знањем и практичним вештинама које ће им омогућити да анализирају развојне потребе конкретног друштва и креирају предлоге за унапређење образовне политике која адекватно може да подржи те потребе. Конкретније, то подразумева да су студенти оспособљени да идентификују главне <u>актере</u> образовне политике (власти, образовне институције, корисници услуга), као и њихове улоге и односе у креирању и управљању образовном политиком, затим <u>циљеве</u>, расположиве <u>инструменте</u> и механизме њеног <u>финансирања</u>. Студенти ће посебно изучавати студије случајева добре праксе (инкубатор бизнис центре, технолошке паркове, примере успешне примене знања у области друштвених наука – специјалистичке обуке и програми, програми за практичне политике, добре примере сарадње разних области политика итд.) Осим тога, студенти ће бити упознати и обучени да примењују различите технике за <u>мерење квалитета услуга</u> у области образовања и <u>вреднују резултате</u> образовне политике.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Потребе савременог, глобализованог друштва и тржишта се често мењају постајући све софистицираније, те је наглашена потреба за вискокостручним кадровима који обављају мултидисциплинарне послове и који су оспособљени за прилагођавање сталним променама. Традиционални присупи образовању и развоју често не дају задовољавајуће резултате. Сходно томе, овој курс ће се фокусирати на специфичности развојних потреба савременог друштва, уважавајући савремене приступе модернизацији у овим областима политика (јачање везе између образовних програма и тржишта рада, подстицање креативности, нових начина усвајања знања, вишег степена индивидуалних истраживања, иновативности, стицања корисних вештина, итд.). Студенти ће се упознати са компаративним искуствима у свету (превасходно учење из добрих пракси, али и идентификације слабости) уз поређење са стањем у Србији, идентификацијом слабих тачака нашег образовног, научног и економског система и могућностима корекције.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Образовање и економски раст и развој. Да ли образовање убрзава економски раст? 2. Људски капитал и економски раст у САД и Европи после Болоње: квантитативни и квалитативни показатељи. 3. Људски капитал и економски раст у земљама у транзицији – компаративна искуства. Образовање у Републици Србији у процесу транзиције. 4. Образовање и тржиште рада у Србији – неусклађеност понуде и тражње на тржишту рада. Утицај демографске кризе на образовни систем Републике Србије и њене економске импликације. 5. Друштвене и друге користи од образовања - екстерналије образовања као облици друштвене или јавне

користи од образовања. Финансирање основног, средњег и високошколског образовања и њихови економски ефекти – искуства развијених земаља. Мерење ефикасности образовног система и употребљивости знања – емпиријска верификација.

6. Стратегије финансирања образовања са акцентом на високо образовање и R&D као генератор економског раста. Улога и значај јавних финансија на примеру Србије – реални домети, или непостојање јасне стратегије образовне политике у Србији? Ефекат високог образовања и посебно R&D на економски раст Србије. Компаративна анализа са земаљама ЦИЕ.
7. Усклађивање политике образовања са стандардима Европске Уније – препоруке за Србију.
8. Главни актери образовне политике и различите традиције (британска, хумболтовска, наполеонска) и значај непосредне примене знања.
9. Циљеви и инструменти образовне политике – доступност и мерење квалитета пружених услуга
10. Базе података, креирање индикатора, праћење и мерење ефеката образовне политике
11. Реформа високог образовања и R&D у Европи и САД – стратегија интернационализације високог образовања – упоредна искуства
12. Реформа високог образовања и R&D у Србији – болоњски процес, изазови, могућност трансфера образовних политика.

Практична настава

Практична настава обухвата анализу применљивости знања стечених кроз образовање те шансе за развој економије знања и економије искуства у Србији, кроз примере добре праксе и компарацију са добром праксом у свету. Студенти ће бити подстакнути да истражују примере добре праксе и решења у разним областима која подстичу развој у изради својих семинарских радова. У овом процесу студенти ће дати предлог за унапређење у тој области, засновано на упоредним искуствима и примерима добре праксе.

Литература

Обавезна:

1. Вера Сапсеновић, *Образовна политика – глобални и локални процеси*, ИПА, Београд, 2019.
2. Снежана Ђојевић, *Анализе јавних политика*, ФПН, Београд, 2009. стр. 234-257.
3. Дерек Бок, *Универзитет на тржишту*, КЛИО, Београд, 2005.
4. *Образовање и развој* (ур. Веселин Вукотић, Данило Шукловић, Мирјана Рашевић, Слободан Максимовић, Владимир Гоати), Институт друштвених наука, Центар за економска истраживања, Београд, 2013.
5. *International Handbook on the Economics of Education* (ed. Geraint Johnes, Jill Johnes), Edward Elgar Publishing Ltd., 2004.
6. David C. McClelland, “Does Education Accelerate Economic Growth?”, *Economic Development and Cultural Change*, Volume XIV, No. 3, April 1966, pp. 257-278.
7. Alan B. Krueger, Mikael Lindahl, “Education for Growth: Why and for Whom?”, National Bureau of Economic Research, Working Paper 7591, March 2000., pp. 1-50.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методe извођења наставе
 предавања, илустрација теорије на анализи реалних случајева, дискусија, анализа студија случаја, примера добре праксе као темељ за индивидуално истраживање и успешну израду семинарских радова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	30	
семинар-и	10		